

קריאת קודש לאחדות ישראל לרגל המאורעות הקשים הי"ו

מכ"ק מרן אדמו"ר שליט"א

שנאת חינם ומחלוקת גרמו למאורעות הקשים,

ועל כן החובה עלינו כעת להתאחד יחדיו באחדות כל ישראל

א

בספר תהילים (מז ו) נאמר: "עֲלֵה אֱלֹהִים בְּתִרְעָה ה' בְּקוֹל שׁוֹפָר". ופירש א"י המהרש"ל **מלענטשנא זיע"א** (בסו"ס תו"א דף שפט:) וזל"ק: "אם אתם חפצים שיסתלק הדין וגבורה מעמכם, אזי יהיה ביניכם אהבה וריעות, ובוודאי יסתלק מדת הדין מאתכם. ו'תְרִיעָה' הוא לשון 'ריעות' והתחברות. – ועל ידי זה 'עלה אלוקים', היינו, שיסתלק המידות הדין, הנרמו בשם 'אלוקים' עכ"ל".

הרי שמלמדנו בזה את הדרך לסלק מעלינו את מידת הדין, כאשר יהיה בינינו אהבה ואחוה שלום וריעות. כי כאשר בני ישראל המה מאוחדים יחדיו באגודה אחת בלב אחד, אין שום אומה ולשון יכולה לשלוט בהם, וכל הדינים מתבטלים מעליהם.

והדברים מפורשים בתלמוד ירושלמי (פאה א א): "אמר רבי אבא בר כהנא, דורו של דוד כולם צדיקים היו, ועל ידי שהיה להן דילטורים היו יוצאים במלחמה והיו נופלים... – אבל דורו של אחאב, עובדי עבודה זרה היו, ועל ידי שלא היה להן דילטורין היו יורדים למלחמה ונוצחין" ע"כ.

הרי שנצחונם של ישראל במלחמות היה תלוי ועומד כפי מידת האחדות שהיתה ביניהם, כי בזמנים שהמחלוקת היתה מרקדת בישראל, והיו מהלכים דלטוריא ומספרים לשון הרע, אפילו שהיו צדיקים - היו יוצאים למלחמה ונופלים רח"ל. אבל בהיפך כשהיתה האחדות ביניהם, היו יורדים למלחמה ונוצחין. גם כשהיו עובדי עבודה זרה. ובמקום ששהא 'לשונם חרב חדה' חלילה זה בזה, נהפכו להתגבר עם 'חרבות ברזל' כנגד שונאיהם של ישראל ומתגברים עליהם.

ב

כלל זה נוהג בישראל תמיד בכל הדורות, שככל שיש מחלוקת ושנאת חינם בין בני ישראל נחלש כוחם וידיהם רפות, ומידת הדין מתגברת חלילה. ובהיפך כאשר בני ישראל הם באחדות היו תמיד יוצאים ביד רמה יחדיו, וכנאמר: (ישעיה מא, ו) "אִישׁ אֶת רֵעֵהוּ יִעְזְרוּ וְלֹאֲחָיו יֹאמַר חֲזַק!".

א

וההוכחה הנאמנה לזה היא **'חורבן בית המקדש'**, שפירשו לנו חכמינו ז"ל בהוראה ברורה, שכל סיבת החורבן נבעה מחמת **'שנאת חינוס'** שהיתה בישראל. כמו שאמרו **במסכת יומא (ט):** "מקדש שני שהיו עוסקין בתורה ובמצוות וגמילות חסדים **מפני מה חרב, מפני שהיתה בו שנאת חנוס,** ללמדך ששקולה שנאת חנוס כנגד שלש עבירות עבודה זרה גלוי עריות ושפיכות דמים". לא הועילה להם עסק התורה וקיום המצוות מה שעסקו בתורה ומצוות וגמילות חסדים, כל זמן שהיה ביניהם **'שנאת חינוס'**.

וכבר ידוע מה שהאריך בספר **"יוסיפון"** מגודל השנאה והמחלוקת שהיה באותה עת בין הכיתות שבירושלים, ואף מעיד נאמנה שאילולי היתה מחלוקת פנימית ביניהם לא היו יכולים האויבים לשלוט בישראל, ולא היה בית המקדש נחרב.

נמצא שרק אותה **'שנאת חינוס'** היא שהחריבה את ביתנו ושרפה את היכלנו והגליטנו מארצנו, כאשר היה במעשה **ד'קמצא ובר קמצא'** (גיטין נה:) כנודע.

ואמרו רבותינו במסכת יומא שם, שדבר זה הוא כל עיקר סיבת עיכוב הגאולה, וכל צרות ישראל בגלות המר זה אלפי שנים, בשביל שנאת חינוס שעדיין מרקדת גבן. וכמו שאמרו שם: **"בירה תוכיח"**, כאשר עדיין עומד בית המקדש חרב ושמש לנגד עינינו, וכל שלא נבנה בימיו כאילו נחרב בימיו (ירושלמי יומא א א), מאותה סיבה עצמה של **שנאת חינוס**.

ג

"רז זה מסר לו מלאך המוות למשה רבינו עליו השלום, שהקטורת עוצר המגפה" (שבת פט:). הסוד המופלא של ה'קטורת' שבכוחה לעצור את המגפה, הוא האחדות. כצירוף החלבנה באגודה אחת בין סממני הקטורת שמלמדת על האחדות בעם ישראל, כמבואר בחז"ל שיש לצרף את פושעי ישראל בתעניות להכניסם באגודה אחת, כמו בקטורת, שזו ענינה של הקטורת בצירוף החלבנה שיהיו באגודה אחת עימנו: **'אמר רבי חנא בר בזנא אמר רבי שמעון חסידא: כל תענית שאין בה ממושעי ישראל אינה תענית, שהרי חלבנה ריחה רע, ומנאה הכתוב עם סממני קטרת'** (כריתות ו:).

וכמו שכתב א"י זיע"א בספרו **'תולדות אדם'**, שזו ענינה של ברכת **'הבוחר בעמו ישראל באהבה'** שעל ידי האגודה יחדיו הם נאחדים לחיי העולמים. וזה לשונו הק': **"כמו שאנו מברכים בכל יום 'הבוחר בעמו ישראל באהבה', ועל ידי כן באה האגודה ביחד, שיוכלו לחבר עצמם כו' ומעוררים עליהם רחמים. אפילו אם נתחייבו כריתות חלילה מחמת העוון שעשו, להיות נכרתים מחי החיים ח"ו, על ידי האגודה ודביקות יחד הם נאחדים לחי החיים, לשורשם ומקורם"** (תולדות אדם תחילת פרשת עקב).

זהו הרז שגילה מלאך המוות למשה רבינו ע"ה, שהקטורת רומזת על **'אחדות ישראל'** כולם יחדיו באגודה אחת, כמו החלבנה שבטבעה ריחה רע, אך בהתחברות עם שאר הסממנים מטיבה ומשבחת את ריח הקטורת. כן אנו מתחברים ומתאחדים עם כל ישראל, ומצרפים אף את פושעי ישראל באגודת תעניתנו, וממילא מכוח אותה אחדות נפלאה שבישראל נעצרת המגיפה, ויאמר למשחית הרף!.

וביאר שם בספר **'תולדות אדם'** בעומק הדברים: **"והטעם בזה הוא, מחמת שהנקודה הפנימית שיש בכל אחד ואחד מישראל הוא יקר מאוד מאוד, כמאמר חז"ל (סנהדרין מג.) 'אף על פי שחטא ישראל הוא'. והנכבדות הזאת הוא, מפני ששורשם נחצב מסגולת ואוצר מלכו של עולם, כאמור בתורתנו הקדושה (שמות יט, ה) 'והייתם לי סגולה מכל העמים'. ואין שום מלאך ושרף יודעים מהות ערכם**

ואהבתם בעיני המקום, מחמת שהמחצב שלהם מאוצר מלך מלכי המלכים הקדוש ברוך הוא" עכל"ק.

כי כאשר נדע להחשיב ולהעריך עוצם חשיבותו של כל איש ואיש מישראל, וערכו הרם בעיני המקום יותר מסגולת מלכים, נוכל לאהוב ולחבב איש את אחיו.

ולמדנו מכל זאת, לדעת כמה גדולה וחשובה 'אחדות ישראל', שיש בכוחה לעצור את המגיפה, ולהציל את ישראל ממוות לחיים, ולמנוע כל גזירות רעות רחמנא ליצלן.

ד

לאור הדברים שומה עלינו לדעת ולהבין, שהגורם העיקרי למצב הקשה שאנו עוברים כעת, והמלחמה הזו שעמדו עלינו אויבינו בגזירת מידת הדין המתוחה ל"ע. הוא בסיבת אותה 'שנאת חנם' והמחלוקת החמורה השוררת בכלל ישראל בתקופה האחרונה, מחוץ למחננו, ומשם משפיע לתוך מחנה היראים, אך שורש כל דבר הוא כידוע הוא מרפיון הציבור הנאמן לה' ותורתו. ואין שום ספק בדבר שזה אשר הביא והמיט עלינו את כל המכה הקשה הזו, רחמנא ליצלן.

כמאמר הרבי ר' שמעלקא מניקלשבורג זיע"א על הפסוק (דברים יז ח): **'כי יפלא ממך דבר למשפט, בין דם לדם, ובין דין לדין, ובין נגע לנגע, דברי ריבות בשעריך'** מה שיש לך פלא, מדוע בני ישראל עוברים כל כך הרבה יסורים, ודמם הפקר, ושונה מדם אומות העולם, וכן בין דין לדין ובין נגע לנגע, שרק עם בני ישראל סובלים כל כך דינים ונגעים וייסורים יותר מכל אומות העולם. – כי יפלא לך דבר זה, התשובה היא: **"דברי ריבות בשעריך"**, המחלוקת ודברי הריבות שבשעריך הם גורמים כל הצרות. – **והרי שזה הגורם לצרת הכלל והפרט, ושפך דם בני ישראל בכל הדורות.**

וכן איתא בספר לקוטי תורה להאר"י ז"ל: **"שאלו מלאכי השרת להקב"ה בשעת החורבן רבש"ע כתבת בתורתך ושפך את דמו וכסהו בעפר וכאן כתיב שפכו דמם כמים, כי דמה בתוכה וגו'. כתבת בתורתך אותו ואת בנו לא תשחטו ביום א' וכאן כתיב הבנים נשחטים וכו'.** א"ל הקב"ה כלום יש שלום בעולם הואיל ואין שלום אין כלום... והתשובה לכל זה דברי ריבות בשעריך שעל ידי המריבות והעדר השלום שבהם גורם לכל זה, ומסיים וקמת ועלית אל המקום שעל ידי ירושלים עיר שחברה לה יחדיו שבה נעשו כל ישראל חברים ועל ידי התורה יתאחדו ויתוודך ביניהם השלום", עכל"ק. [פרשת שופטים מכ"י בשם הרב זללה"ן].

וכאשר עינינו רואות בתקופה האחרונה, את עוצם השנאה הנוראה הלוהטת שבין המחנות, ובין המפלגות השונות בארץ ישראל, הנלחמים באש של מחלוקת נוראה, ורודפים זה את זה. עד שלדאבון לב חודרת השנאה בליבות ישראל מבית ומחוץ, שאינם יכולים לסבול את עצם הקיום של הצד השני, עד שיעשו הכל כדי לרדוף ולהפיל זה את זה. ונמצא ליבותיהם ונפשותיהם של ישראל מלאים שנאה וקנאה ואכזריות חלילה, וחרב איש באחיו רח"ל.

ואש זו של השנאה ומחלוקת, מלבה את מידת הדין רחמנא ליצלן, ומגבירה את כוחם של שונאי ישראל לקום ולהילחם בישראל. כאשר רואים בעיניהם את בני ישראל מפוזרים ומפורדים ביניהם, וידיהם רפות במחלוקת הפנימית, ובכך מוצאים מקום נרחב לקום כנגדם.

ואין לך שום מקום בעולם שנלחמים המחנות והמפלגות בשנאה עמוקה כל כך, גם בזמני בחירות כשישנם כמה וכמה מפלגות, בוודאי חפץ כל צד לנצח ולמשול, אבל לא מצינו אפילו בין האומות שיהיה שנאה גדולה וקשה כל כך בין המחנות הניצים. ואילו כאן עדים אנו לדאבוננו למחזות קשות של שנאה ורדיפה, בכל מיני אמצעים שונים של מלחמת איש באחיו מבית ומחוץ, רחמנא ליצלן.

מעשה החובה על הנאמנים לדבר השם להתחזק באחדות גמורה, וגם אם ישנם דעות חלוקות בכמה וכמה עניינים, צריך להתאחד באגודה אחת, כי אף אם אמנם היו זמנים מכורח השעה של 'עת לעשות להשם' שנתפלגה היהדות הנאמנה למספר אגודות, למען השלום. הרי שנשתנו העיתים, והגיע העת ללכד את השורות לאגודה אחת באחוה ורעות. חילוקי דעות אינן סיבה למחלוקת ח"ו, הן מאז ומקדם נחלקו ישראל לשנים עשר שבטים, כל אחד לפי דרכו וקבלתו, נהרא נהרא ופשטיה, אבל אין כל זאת צריך להביא למחלוקת פנימית, רחמנא ליצלן.

והמחלוקת הגדולה הזאת במלחמה שבין המחנות והמפלגות, מראה לכל בית ישראל עד היכן יכולה להגיע אש המחלוקת, אשר בשורשה היא קיימת ומקננת בתוככי הלב של כלל כל ישראל, גם אם אין יוצאים כל כך בחרב ובחנית להפגין בראש כל חוצות, הרי בתוך הלבבות בפנים יש לדאבוננו שנאה ומחלוקת.

וממילא חובתנו אפוא ו'צו השעה' בשעת הסכנה הזאת, להתאחד יחדיו באחדות ישראל, לשרש ולהוציא מן הלב כל הקנאה והשנאה והמחלוקת השוררת בינינו מבית ומחוץ.

וכמו שאמרה **אסתר המלכה** בשעתו: (אסתר ד, טז): **"לֵךְ פְּנוּס אֶת כָּל הַיְהוּדִים"**, שיתכנסו ויתאחדו כולם יחדיו, כאיש אחד בלב אחד, כנגד מה שהיה המן הרשע מקטרג כנגדם (שם ג, ח) **"יִשְׁנֹו עִם אֶחָד מִפְּזָר וּמִפְּרָד"** בכוונתו לכלות את שונאיהם של ישראל חלילה.

ודברי אסתר הנביאה הן שבאחדות בני ישראל מתעוררת מידת החסד והרחמים, להושיע את ישראל מכל צרותיהם, כאשר נצלו ישראל מגזירת המן, **"וְנִהְפָּזָה הוּא אֲשֶׁר יִשְׁלְטוּ הַיְהוּדִים הַמָּה בְּשִׁנְאֵיהֶם** (שם ט, א)."

'אחינו כל בית ישראל', תנו לבבכם אל האחוה שבינינו, הלא אנשים אחים אנחנו, כולנו בני איש אחד נחנו, בני נאמנים ואהובים לאבינו שבשמים, אשר מרחם תמיד עלינו ורוצה בטובתם של בניו אהוביו, ורק כשיש מחלוקת ושנאה אינו יכול לסבול, כדרך האב שליבו כואב בראותו את בניו נלחמים בשנאה עזה זה לעומת זה, וזו היא אפוא חובת השעה, להשיב אל ליבנו אל האהבה והאחוה, ולעקור כל שנאה ומחלוקת מתוכנו.

עלינו לנצל הזדמנות זאת, לאחד את השורות, באחדות אמיתית, לקרב לב כל איש ישראל לחבירו, לתקן את עצמנו בין אדם לחבירו, באהבה ואחוה שלום ורעות.

וכמובן, שלא יהא זה רק חיזוק זמני של 'אחדות זמנית', מחמת צורך השעה והסכנה הגדולה שאנו נתונים בה כעת. – אלא אחדות נאמנה של אמת ויושר, אחדות שיש בה מעמד וקיום נכון. כאשר נבין ונשכיל מתוך כל התרחשות זו שהתגוללה עלינו כעת בעקבות השנאת חינום הקשה כאמור, שלא לחזור חלילה לאותה שנאה ומחלוקת, שלא לגרות ח"ו את מידת הדין, כי אם להחזיק איתן באחדות ישראל, **"וְהָאֱמֶת וְהַשְּׁלוֹם אֲהַבִּי"** (זכריה ח, יט), נזכה להיוושע בקרוב.

ויהי רצון מלפני אבינו שבשמים, שבזכות חיזוק 'אחדות ישראל', נזכה לישועה גדולה, ומהרה נזכה לראות בישועתם העתידה של ישראל בביאת גואלנו גואל צדק, במהרה בימינו אמן.